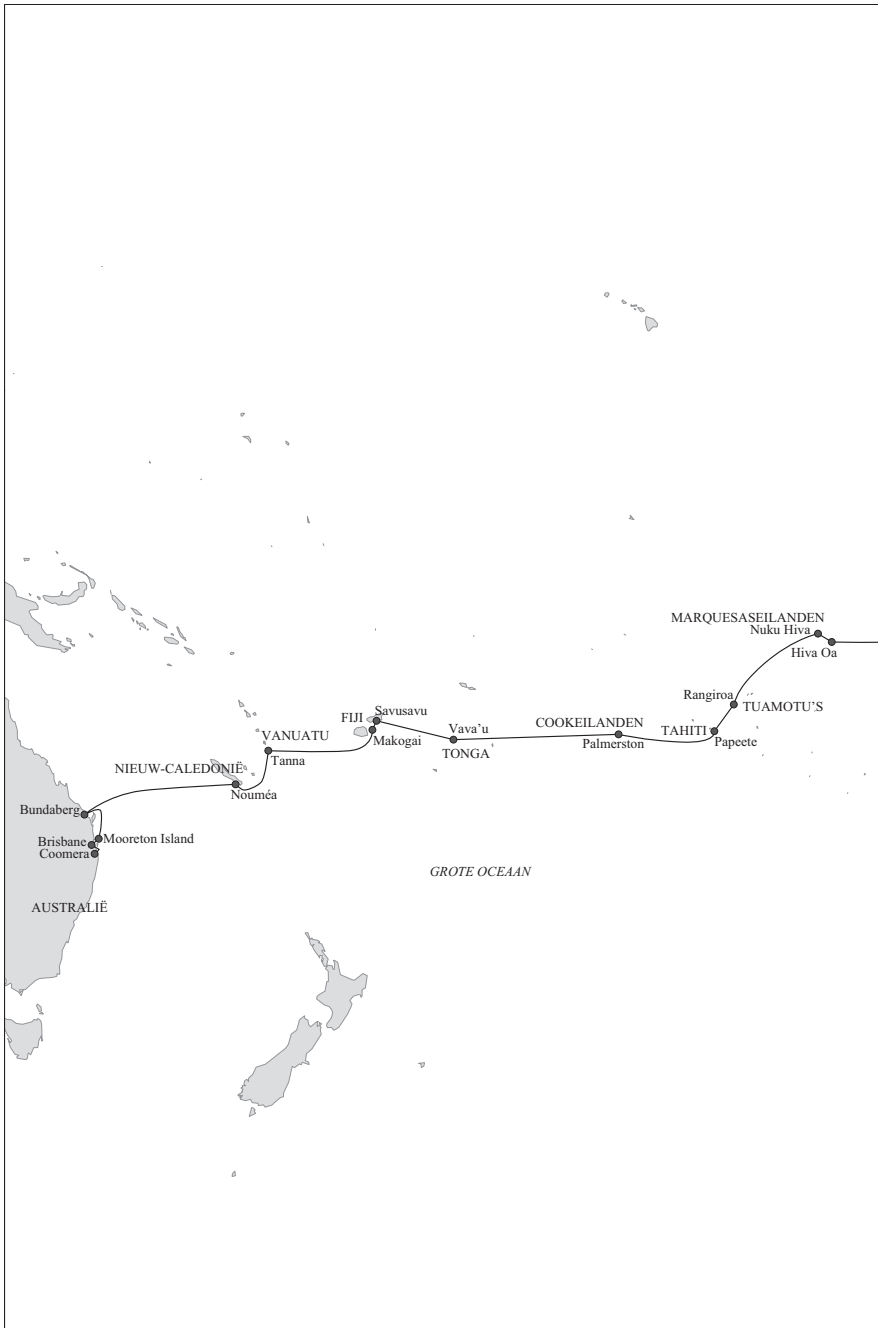

Inhoud

Voorwoord	11
Proloog	13
Deel 1 Golven van herkenning Amsterdam – Sint Maarten – Curaçao	15
Deel 2 Nieuwe wateren San Blas-eilanden – Panamakanaal – Panama	35
Deel 3 Oceaan van ellende Galápagoseilanden – Stille Oceaan	83
Deel 4 Tegen de stroom mee Marquesaseilanden – Tuamotu's – Tahiti – Palmerston – Tonga – Fiji-eilanden	121
Deel 5 Zee van mogelijkheden Vanuatu – Nieuw-Caledonië – Australië – Amsterdam	197
Nawoord	228
Epiloog	229
Dankwoord	232
Literatuurlijst	233
Onderzoek naar herstel biodiversiteit	237

KINGS' LEGEND

Sparkman & Stephens Swan 65, 1975

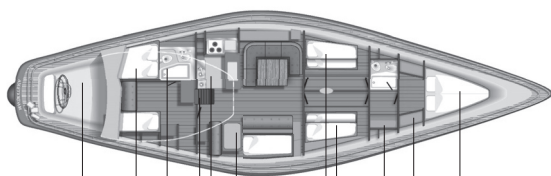
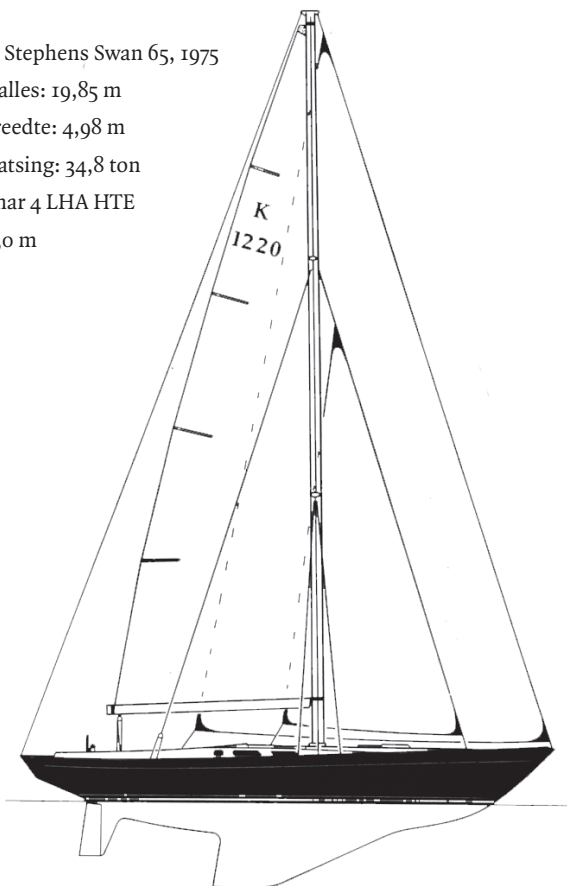
Lengte over alles: 19,85 m

Maximale breedte: 4,98 m

Waterverplaatsing: 34,8 ton

Motor: Yanmar 4 LHA HTE

Diepgang: 3,0 m

cockpit/roer/
autopilot

kapiteinshut

douche- / toilet ruimte

trap

lombuis

navigatiehoek

slaapplekken

werksplek

zeilopslag

slaapplek

VOORWOORD

Een oortje voor mijn zonen

‘There is a crack in everything, that is how the light gets in.’

Leonard Cohen

Ik zit samen met mijn zoontjes Gijs en Tom op de achterbank. Mijn vader rijdt, mijn moeder zit naast hem. Mijn oren suizen. Het lijkt alsof ik er niet ben. Terwijl ik toch heel aanwezig ben. Ik zweef ergens boven de grond en kijk op mijzelf en de jongens neer. Tegelijkertijd heb ik ze allebei in mijn armen.

‘Mam,’ zegt Gijs, ‘God heeft echt geen oortje voor ons.’

Ik moet even landen, maar dan weet ik weer waar ik ben en herinner ik me dat we net een boek van Sjoerd Kuyper hebben gelezen: *Robin en God*.¹ De opa in dat verhaal gelooft in God. De vader en moeder van Robin niet. Opa vertelt aan Robin dat God voor iedereen een oortje heeft, zodat hij iedereen kan horen.

‘Nee hè, Gijs, het is niet eerlijk.’

‘Nee,’ zegt Gijs met tranen in zijn ogen. ‘Als hij een oortje voor mij had, dan had hij papa niet dood laten gaan.’

Mijn eigen verdriet kan ik wel aan, maar door het verdriet van de jongens voel ik mij zo machteloos. Twee kleine mannetjes kruipen dicht tegen me aan. In de spiegel zie ik mijn moeder huilen. Ik wil flink zijn voor mijn zonen. Het verdriet knijpt mijn

1 Sjoerd Kuyper, *Robin en God*. Querido: Amsterdam, 2008.

keel dicht. Ik wil schreeuwen, slaan en krijsen: 'God bestaat niet.'
Maar ik houd me in en met buikpijn, keelpijn en een schorre stem
beantwoord ik de vragen van de jongens.

'Je klinkt een beetje raar,' zegt Tom.

'Dat komt omdat ik vanbinnen zo verdrietig ben, ik heb tranen
in mijn buik,' zeg ik.

'Dat heb ik ook,' zegt Tom. 'Daarom is mijn buik zo bol.'

Vijf en zes jaar zijn de jongens. Zo jong. Ik weet niet meer hoe
ik verder moet. En toch...

PROLOOG

In 2012 vraagt mijn vriend Gijs aan mij of ik met hem meega, de wereld rondzeilen. ‘Nee,’ zeg ik, ‘ik kan niet mee.’ Vervolgens noem ik tientallen redenen: ik kan de kinderen niet alleen laten, mijn werk, mijn vrienden, hoe moet dat met de hond, enzovoorts. Gijs droomt en plant verder, want hij weet zeker dat ik ooit mee zal gaan.

In 2013 vraagt hij het opnieuw. Weer zeg ik nee. Ik heb net een leuke opdracht gekregen, werken met het Zuid-Afrikaanse hockeyteam, en ik begeleid een judoka. Genoeg ‘echte’ redenen om niet te gaan.

Gelukkig houdt hij vol. In 2014 zeg ik tot mijn eigen verrassing: ‘Ja, ik ga mee.’ En met het uitspreken van die vier woorden staat mijn wereld volledig op zijn kop. Ineens bestaat mijn leven alleen nog uit geregeld. Een logeeradres zoeken voor de hond, afscheid nemen van mijn zieke vader en de kinderen, mijn huis leeghalen en klaarmaken voor verhuur, mijn werk tijdelijk stopzetten. Tijdelijk? Krijg ik het ooit nog terug? ’s Nachts lig ik wakker, badend in het angstzweet. Ik kan het niet. Ik wil het niet. Ik wil wel. Wat zeur ik nou? De enige oplossing is keihard werken en non-stop organiseren. Doen en niet denken. En af en toe een slaappil erin, om een goede nacht te maken.

Met zijn ongebreidelde enthousiasme helpt Gijs mij in de maanden voor het vertrek. Hij koopt boeken, pilots, zeekaarten en steekt mij aan met zijn jongensachtige geestdrift. Avond na

avond plannen we de reis: het Caribisch gebied, de San Blas-eilanden, het Panamakanaal, de Galápagoseilanden en nog verder de Stille Oceaan op met als einddoel Australië.

Ons pad is tot nu toe niet over rozen gegaan, maar het heeft ons wel samengebracht op Sint Maarten, waar ons avontuur begon. Een zeilreis van een jaar voor de boeg – geen plaats om je te verstoppen of te vluchten. Laat staan om afstand te houden. In al die jaren zijn we nooit langer dan drie maanden samen geweest. Door wie wij zijn en door de omstandigheden. Nu wacht de grote test en een prachtige reis op ons. Negen maanden lang moeten we samenwerken, een team vormen. *For better, for worse*. Ik ga ervoor. En toch heb ik in mijn schriftje alle luchthavens onderweg opgeschreven.

Er is nog één ding. Ik wil betekenis geven aan de reis en er meer van maken dan alleen een vakantie. Ik werk als mental coach van topsporters en als teamcoach in het bedrijfsleven. Dus koop ik boeken, bestudeer en leer nieuwe coachingstechnieken. Ik zoek naar een ‘raison de’.

In april 2014 vertrekt Gijs uit Malta voor een charterseizoen in de Middellandse Zee. In oktober zeilt hij vanuit Barcelona over de Atlantische Oceaan naar het Caribisch gebied. Ik zeil af en toe mee, vlieg als het ware op en neer tussen wal en schip.

In februari 2015 stap ik aan boord van *Kings' Legend*, het zeiljacht van Gijs, en daar begint dit verhaal. We starten in het Caribisch gebied en zeilen via de Caribische Zee en de Stille Oceaan naar Australië. Het is mijn langste aaneengesloten periode aan boord. In Australië stopt dit verhaal, maar de zeilreis niet.

Het leven aan boord gaat niet alleen maar voor de wind. Het is spannend, soms zelfs beangstigend. We kruipen een paar keer door het oog van de naald. We zien af en we genieten. Ik neem je graag mee op onze reis, al is een opsomming van alles wat we hebben meegemaakt nooit compleet. Wees welkom en een behouden vaart!

Deel I

Golven van herkenning

Amsterdam

*

Sint Maarten

*

Curaçao

Amsterdam, 15 februari 2015

Daar sta ik dan op Schiphol. De droge lucht van de vertrekhal, de geluiden van rolkoffers en lachende, pratende mensen, de geur van eten. Het ultieme vakantiegevoel. Alleen, ik heb het niet. Elke vezel van mijn lichaam is gespannen. Er hoeft maar iemand iets verkeerd te zeggen en ik schiet uit mijn slof. Met een knoop in mijn maag koop ik een boek, koffie en een croissantje. Ik plof neer op een stoel. Wie weet kom ik zo toch nog in de stemming. Dit is tenslotte mijn eerste vakantiedag.

Ik ga een jaar de wereld rondzeilen. Geen verplichtingen en volle agenda. Alleen maar water, wind en avonturen. Het lijkt een droom maar ik voel blinde paniek. De letters van mijn boek worden wazig. Het liefst zou ik heel hard naar huis rennen. Maar mijn huis is niet langer beschikbaar. Het is verhuurd, mijn spullen zijn ingepakt. Waar begin ik aan? Ik kan toch moeilijk in de vertrekhal gaan zitten huilen, tussen al die vakantiegangers.

Ik ben zo slecht in afscheid nemen. Iemand nooit meer zien, nooit meer ruiken en nooit meer voelen, het is mijn grootste angst. Afscheid nemen, nooit meer zoals op 16 augustus 1998. Een mooie zonnige dag veranderde in één klap in een nachtmerrie. Han, mijn man, was weg. Voorgoed. Plots was ik een weduwe van vierendertig met twee jonge kinderen geworden. Sindsdien heb ik een hekel aan afscheid nemen, zelfs als ik zoals nu iets leuks ga doen.

Op Sint Maarten wacht Gijs op mij, ik heb zijn steun en zijn geloof in deze reis nodig. Zelf weet ik het even niet meer. Hoe kan ik

mijn kinderen, familie, vrienden, hond en huis, ja eigenlijk mijn hele leven, zo maar achterlaten voor een reis en voor een liefde? Krijg ik ooit weer werk als ik terugkom? Kunnen mijn zonen het alleen? Zonder vader en nu ook zonder moeder? Vragen buitelen door mijn hoofd. Ik heb zo geknoet om na het overlijden van Han mijn leven opnieuw vorm te geven. Met werk en de zorg voor mijn kinderen. En nu laat ik alles achter. Waarvoor en vooral voor wie? Voor een man met wie ik nog nooit langer dan drie maanden samen ben geweest? Het leven alleen bevalt me eigenlijk prima.

Gijs is sinds 1999 eigenaar en schipper van *Kings' Legend*. Hij doet mee aan zeilraces en vaart met gasten in Nederland, op de Middellandse Zee en soms tijdens de winter in het Caribisch gebied, zoals nu. De laatste groep heeft hij net op Sint Maarten uitgezwaaid.

Mijn vlucht wordt omgeroepen, het boarden gaat beginnen. Zal ik omdraaien en naar buiten lopen? Ik wacht tot de laatste passagier weg is. De stewardess zwaait: 'U bent aan de beurt.' Ik weet het. Ik pak mezelf en mijn boeltje bij elkaar en loop naar haar toe. Ik ga.

Sint Maarten, 16 februari

Hij staat er! Mijn knappe vriend met zijn verwaaide bruine kop. Ik laat alles uit mijn handen vallen, volg mijn impuls en vlieg hem om de hals. Gijs pakt me stevig vast. In één omhelzing ben ik mijn tranen kwijt en is het afscheid van het thuisfront vergeten. Dolgelukkig loop ik met Gijs mee naar buiten. De warme lucht van Sint Maarten slaat als een golf over me heen. Een diepe zucht ontsnapt aan mijn lippen. Warmte, zon en mijn vriend – precies wat ik nodig heb. Samen steken we de parkeerplaats over en de drukke straat die langs de Simpson Bay Lagoon loopt.

Simpson Bay is een grote lagune met twee open verbindingen

met de zee, een aan de Franse kant van het eiland en een aan de Nederlandse kant. Het water is brak en niet meer schoon genoeg om in te zwemmen. Zo'n vijftien jaar geleden kwamen wij hier voor het eerst. *Kings' Legend* was toen met haar twintig meter lengte een van de grootste zeilschepen. Nu hebben we een van de kleinere boten. Rondom de lagune is de ene na de andere jachthaven verschenen waar megagrote motorboten en zeiljachten liggen. Vroeger lagen wij nog weleens in de haven, dat is nu echt veel te duur geworden. Dus ligt *Kings' Legend* tussen alle 'kleinere' boten voor anker. De haven is volgebouwd met bars en restaurants aan de ene kant en werkplaatsen, werven en shipchangers aan de andere kant. Het is een plek geworden voor bevoorrading en reparaties. Commercieel en Amerikaans. De charme van vijftien jaar geleden is verdwenen.

Aan een kademuur ligt onze rubberboot. Wat een ander leven. Geen auto maar een dinghy, een rubberen motorbootje, als vervoermiddel. Het water klotst tegen de muur. De rubberboot beweegt op en neer op de golven. Gijs gooit mijn bagage in het bootje, stapt er soepel in en geeft mij zijn hand. Galant als altijd helpt hij mij het bootje in.

Dat ik hier nu ben, is nog steeds onwerkelijk. Ik ben aangekomen op de plek waar ons avontuur zal beginnen, maar mijn geest is nog ergens halverwege de oceaan. Gijs start het motortje en we varen rustig naar ons zeiljacht. Het zoute water kriebelt op mijn huid, de zon warmt mijn rug en langzaam, heel langzaam kom ik aan.

Kijk daar ligt ze, te stralen in het laatste zonlicht. Een boot met een verhaal en een uniek ontwerp. Ze heeft een smal kontje en een dikke buik, de vorm van de romp doet mij denken aan een dolfin. Zo mooi en zo rank. Gijs heeft de mast, de zeilen, de hele tuigage gemoderniseerd, maar het interieur is nog steeds het prachtige handgemaakte teakhouten ontwerp uit 1975.

Kings' Legend is in 1975 gebouwd voor de Whitbread Round the

World Race, de voorloper van de Volvo Ocean Race. De Britse schipper Nick Ratcliff wilde een comfortabel en een snel zeiljacht. Hij doopte de boot *Kings' Legend*, naar de legende van drie koningen die de Noormannen verjoegen. De naam moest Ratcliff een extra dosis geluk geven. In alle boeken over de race van 1977-1978 staan foto's waarop het oorspronkelijke ontwerp van het schip te zien is. Van de eerste eigenaar, Nick Ratcliff, hebben wij enkele memorabilia gekregen, zoals de gewonnen tweede prijs, het logboek van de race, foto's, films en veel verhalen. De historie maakt *Kings' Legend* tot een uniek jacht.

Ook voor kenners is het schip uniek. Van het Swan 65-model met één mast zijn er maar vier gebouwd. Een tijdloos ontwerp. Het grootste compliment dat wij ooit hebben gekregen, kwam van de Pakistaanse prins Karīm al-Hussaynī, Āgā Khān IV. Hij vroeg of hij aan boord mocht komen kijken en zei: *'She is the most beautiful design ever.'* Āgā Khān! De prins die ruim vijftig jaar geleden de kust van Sardinië, de Costa Smeralda, ontwikkelde tot luxetoeristengebied voor de 'rich and famous'.

Kings' Legend heeft veel aanbidders met haar smalle kontje en brede heupen. Voor mij is er geen enkel zeiljacht dat bij haar in de buurt komt. Ze is mij zo vertrouwd. Voor geen goud zou ik haar ruilen. Ze is echt mijn tweede thuis geworden.

Simpson Bay Lagoon, 17 februari

Verdwaasd word ik wakker als Gijs in zijn slaap beweegt. Mijn hoofd is zwaar, ik krijg mijn ogen nauwelijks open. Waar ben ik? Natuurlijk op de boot, het is ochtend en nu al warm. De lakens plakken aan mijn huid. Ik ruik de warmte van zijn lichaam.

Het duurde eindeloos voordat ik sliep – jetlag, overgang van Nederland naar de Cariben, een hoofd vol gedachten, het hielp allemaal niet. Ik heb het gevoel dat ik net in slaap ben gevallen,

en nu moet ik alweer opstaan. Mijn neus zit dicht en mijn keel is droog. Volgens Gijs heb ik hard gesnurkt vannacht. Lekker charmant. Waarschijnlijk kwijlde ik ook nog. Ik grap dat Gijs me nu nog kan inruilen. ‘Daar is meer voor nodig,’ antwoordt Gijs nuchter terwijl hij in zijn onderbroek de kajuit in loopt om thee en koffie te zetten.

Mijn eerste ontbijtje op Caribische bodem. Ik hoef niets vandaag. Ik heb geen werk en geen afspraken. Even een dagje landen. Ik plof op de bank met een kopje thee en mijn eerste, ‘verse’ leesboek, zoals Gijs dat zo heerlijk Brabants kan zeggen.

De kop is eraf.

Sint Maarten, 18 februari

Het hengsel van de Albert Heijn-tas snijdt in mijn schouder. In mijn handen heb ik nog twee tassen. Gijs loopt naast me. Samen hebben we een bonte verzameling van tassen die we ooit tijdens het zeilen kregen bij supermarkten in alle uithoeken van de wereld. We lopen over een zanderige weg vol gaten zonder trottoir langs kleurrijke soms vervallen huisjes.

Dit tochtje hebben we al twee keer gemaakt, één keer gisteren en één keer vandaag. Langzaam vullen we de boot met eten voor onderweg. In het kader van zo min mogelijk plastic aan boord, verwijderen we de meeste verpakkingen voordat we de boodschappen aan boord tillen. Kartonnen dozen willen we al helemaal niet meenemen. Een op de tien keer zit daar een kakkerlak in verstopt. En voordat je die weer van boord krijgt...

We stouwen al het eten zo goed mogelijk onder en achter de banken, onder de waterlijn van de boot is het relatief het koelst. De zon brandt de hele dag op de romp. Daardoor is het beneden-deks en in de kastjes snoeiheet. Een blikje cola kan dan makkelijk exploderen.